

Viešojo ir privataus sektorių partnerystė

Loreta Juškaitė-Pečul
Viešosios ir privačios partnerystės
skyriaus ekspertė

PPP LIETUVA

CENTRINĖ PROJEKTŲ
VALDYMO AGENTŪRA

Iššūkis valstybei / savivaldybei

Kaip surasti daugiau išteklių infrastruktūros plėtrai ir sumažinti jos funkcionavimo bei palaikymo išlaidas, nes:

**Viešasis sektorius
disponuoja ribotais
ištekliais**

**Nusidėvėjusios
infrastruktūros palaikymas
brangiai kainuoja**

**Sudėtinga rasti
finansavimą naujiems
infrastruktūros projektams**

Problemy sprendimo būdai / finansavimas

Valstybės / savivaldybės biudžeto lėšos – ribotos galimybės

ES investiciniai fondai – ribotos galimybės

Skolinimasis – ribotos galimybės; biudžeto deficito didinimas

Vieša ir privati partnerystė – ilga ir „brangi“ kelionė į „Marsą“

Nieko nedaryti – visuomenės nepasitenkinimas; grėsmė, kad neperrinks kitai kadencijai

VPSP požymiai

Reikalingas valstybės /
savivaldybės turtas (žemė,
pastatai)

**Planuojamų perduoti paslaugų
kompleksiškumas**

Projektavimas, statyba, priežiūra ir kt. paslaugos

Rizikos perdavimas privačiam subjektui

Statybos, tinkamumo, paklausos rizikos

Privataus subjekto pajamos

Viešojo subjekto ir /ar vartotojų mokėjimai

VPSP būdai

VžPP (angl. PFI)

1. Užsakovas ir pagrindinis mokėtojas – viešasis subjektas. Paslauga vartotojams teikiama nemokamai (moka visi mokesčių mokėtojai).
2. Privataus subjekto atranka vykdoma pagal Viešųjų pirkimų įstatymą arba Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymą.
3. Privačiam subjektui siekiama perduoti statybos ir tinkamumo rizika. Paklausos rizika lieka viešajam subjektui.
4. Sutarties terminas – turto gyvavimo ciklas, max. iki 25 m.
5. Esamas turtas (išskyrus žemė) privačiam subjektui perduodamas pagal panaudą arba patikėjimo teise. Naujai sukurtas turtas VžPP sutarties galiojimo metu gali būti valdomas privataus subjekto nuosavybės teise, tačiau sutarties pabaigoje perduodamas viešojo subjekto nuosavybėn. Žemė išnuomojama.
6. Pagal sutartį privačiam subjektui perduodamas viešųjų paslaugų teikimas, tačiau neprivaloma perduoti ekonominės veiklos vykdymo.

Koncesija

1. Užsakovas – viešasis subjektas, mokėtojas – paslaugos gavėjai (galutiniai vartotojai). Papildomai koncesininkui gali būti mokamas viešojo subjekto atlygis (neatsiperkant koncesijai). Esant dideliame atsiperkamumui – koncesininkas moka koncesininko mokestį viešajam subjektui.
2. Privataus subjekto atranka vykdoma pagal Koncesijų įstatymą.
3. Privačiam subjektui siekiama perduoti statybos, tinkamumo ir paklausos riziką. Dalį paklausos rizikos gali pasilikti viešasis subjektas.
4. Sutarties terminas – ne ilgiau, kaip investicijų atsipirkimo laikas.
5. Esamas turtas perduodamas patikėjimo, nuomos, panaudos teise. Naujai sukurtas turtas gali likti privataus subjekto nuosavybėje net ir pasibaigus koncesijos sutarčiai. Žemė išnuomojama, galima subnuoma.
6. Privačiam subjektui privaloma leisti vykdyti ekonominę veiklą, papildomai gali būti perduodamas viešųjų paslaugų teikimas.

VPSP formos Lietuvoje

Sutartinė partnerystė

- ✓ Sutartiniai santykiai
- ✓ Rizika perduodama šaliai, geriau suvaldančiai riziką
- ✓ Viešasis subjektas nedalyvauja SPV priimamuose sprendimuose, o veiklą kontroliuoja pagal partnerystės sutartį

Institucinė partnerystė

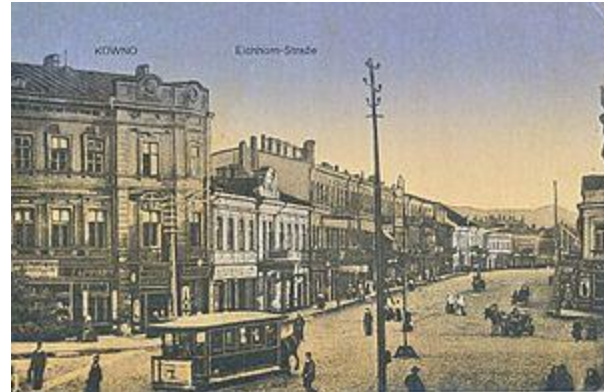
- ✓ Viešasis subjektas su privačiu steigia juridinį asmenį
- ✓ Rizika paskirstoma proporcingai turimų akcijų kiekiui
- ✓ Akcininkų santykiai reglamentuojami teisės aktais ir Viešasis sektorius aktyviai dalyvauja priimant sprendimus

Pirmosios koncesijos Lietuvoje

Vilnius – **1863 m.**, antras Rusijos imperijos miestas po Peterburgo, kuriame buvo įrengtas dujinis gatvių apšvietimas. Pirmą Vilniaus miesto apšvietimo planą parengė Petrapilio pirklys prancūzas Žanas Lalansas.

Kaunas - **1887 m.**, pagal koncesijos sutartį su belgų inžinieriumi E. Diuponu buvo susitarta dėl arklių tramvajaus įrengimo.

Kitokios formos sutartys – „NE“ VPSP

1

Investicijų sutartis

(nereikia valstybės / savivaldybės turto; gamyba / pramonė)

4

Lizingo sutartis

(Viešojoje teisėje leidžiama tik prekėms)

2

Turto mainų sutartis

(Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas neįtvirtina mainų sutarties sudarymo galimybes)

5

Jungtinės veiklos sutartis

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas neįtvirtina jungtinės veiklos sutarties sudarymo galimybes

3

Turto nuomos sutartis

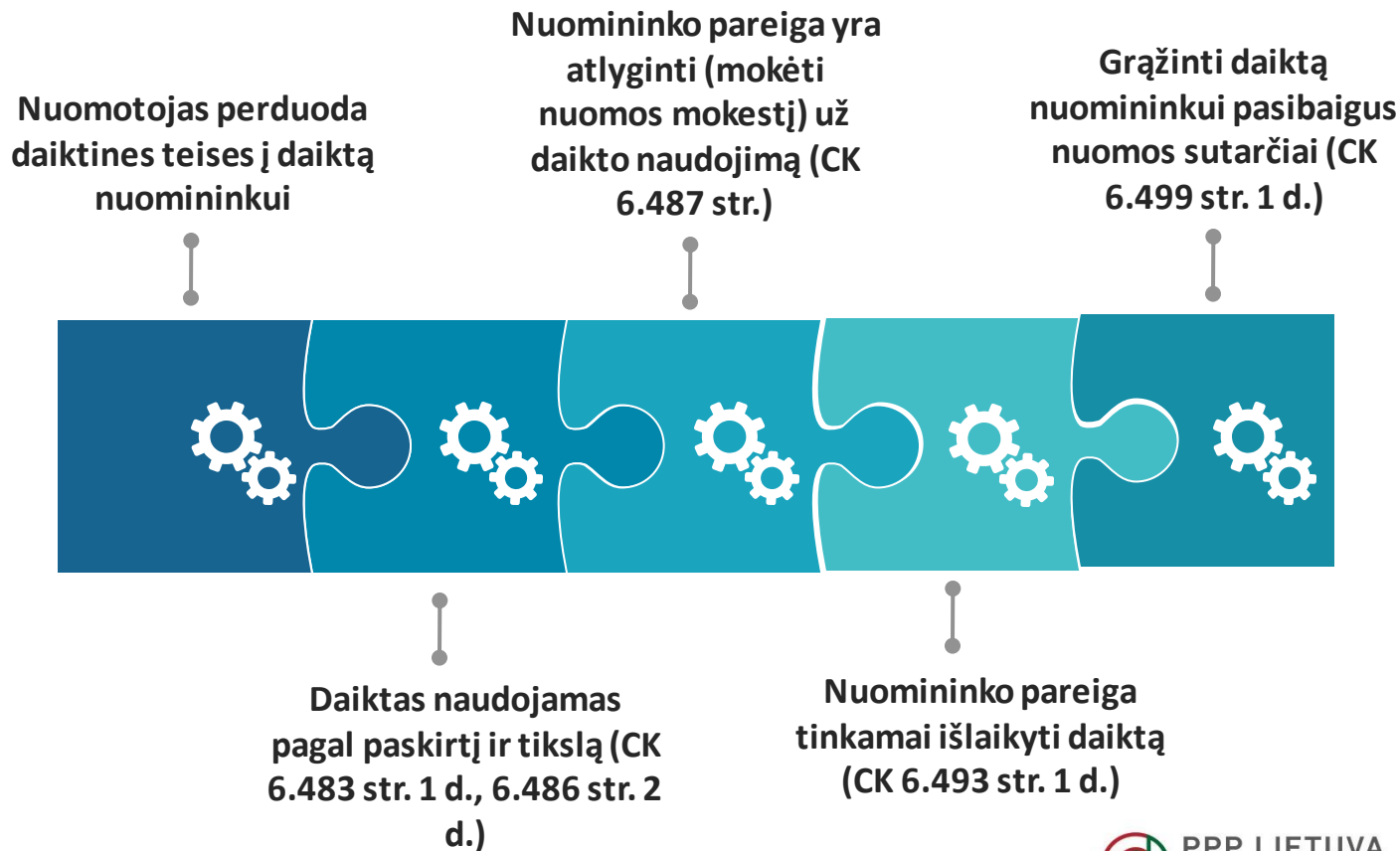
(leidžiama tik iki 10 m., išskyrus išimtis)

6

Tradiciniai viešieji pirkimai – darbai + paslaugos

(Viešojoje teisėje nėra aiškiai atskirta kada VŽPP, o kada tradicinis viešasis pirkimas)

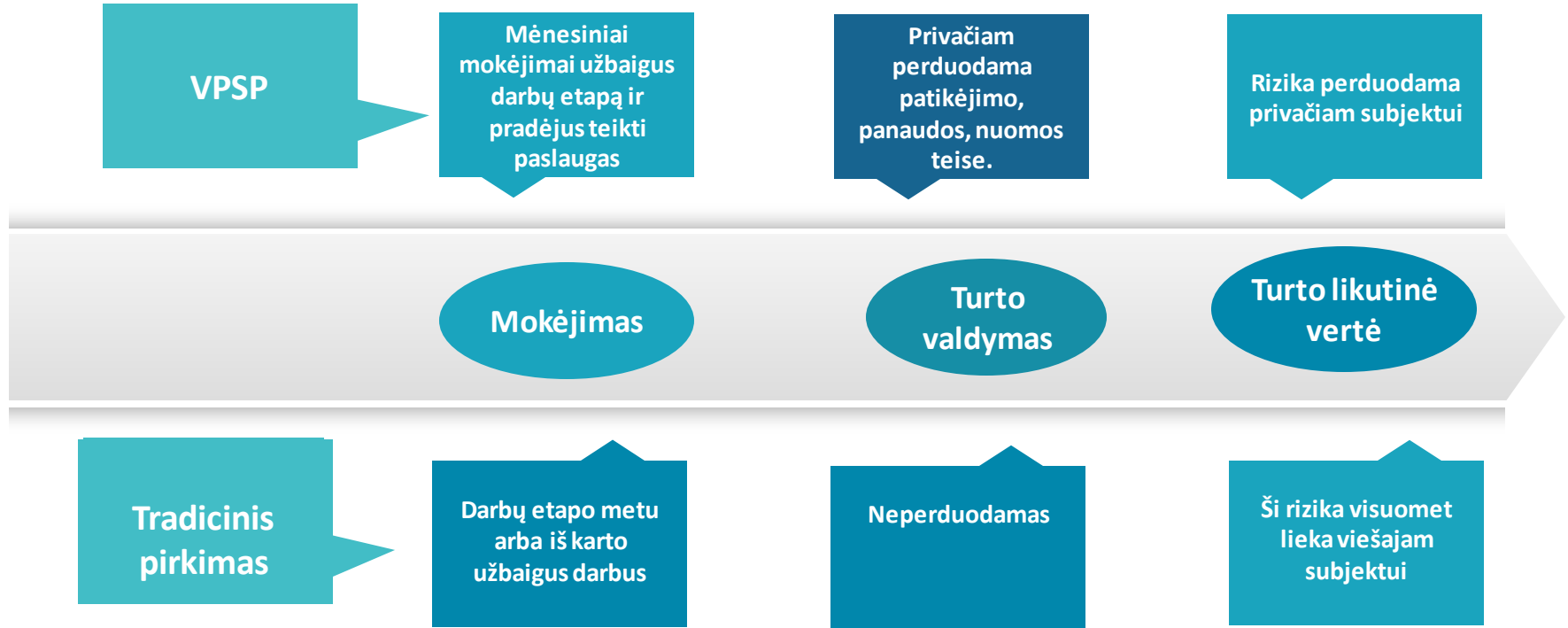
Turto nuoma

VPSP ar tradicinis pirkimas?

VPSP ar tradicinis pirkimas?

**VIEŠOSIOS IR PRIVAČIOS
PARTNERYSTĖS
KOMPETENCIJOS CENTRAS**

KONTAKTAI

A.GLOBIENE@CPVA.LT

N.PAZUSIENE@CPVA.LT

I.DZENKAUSKAITE@CPVA.LT

L.JUSKAITE-PECUL@CPVA.LT

KONTAKTAI

WWW.PPPLIETUVA.LT

